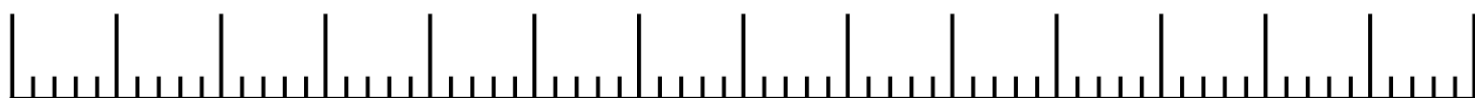
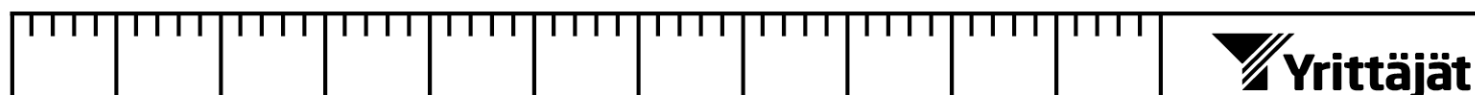

Akaa Alajärvi Alavieska Alavus Asikkala Askola Aura Enonkoski Enontekiö Espoo
Eura Eurajoki Evijärvi Forssa Haapajärvi Haapavesi Hailuoto Halsua Hamina
Hankasalmi Hanko Harjavalta Hartola Hattula Hausjärvi Heinola Heinävesi
Helsinki Hirvensalmi Hollola Honkajoki Huittinen Humppila Hyrynsalmi Hyvinkää
Hämeenkyrö Hämeenlinna Iisalmi Iitti Ikaalinen Ilmajoki Ilomantsi Imatra Inari
Inkoo Isojoki Isokyrö Janakkala Joensuu Jokioinen Joroinen Joutsa Juankoski
Juuka Juupajoki Juva Jyväskylä Jämijärvi Jämsä Järvenpää Kaarina Kaavi Kajaani
Kalajoki Kangasala Kangasniemi Kankaanpää Kannonkoski Kannus Karijoki
Karkkila Karstula Karvia Kaskinen Kauhajoki Kauhava Kauniainen Kaustinen Keitele
Kemi Kemijärvi Keminmaa Kemiönsaari Kempele Kerava Keuruu Kihniö Kinnula
Kirkkonummi Kitee Kittilä Kiuruvesi Kivijärvi Kokemäki Kokkola Kolari Konnevesi
Kontiolahti Korsnäs Koski Ti Kotka Kouvola Kristiinankaupunki Kruunupyö
Kuhmo Kuhmoinen Kuopio Kuortane Kurikka Kustavi Kuusamo Kyyjärvi Kärkölä
Kärsämäki Lahti Laihia Laitila Lapinjärvi Lapinlahti Lappajärvi Lappeenranta Lapua
Laukaa Lemi Lempäälä Leppävirta Lestijärvi Lieksa Lieto Liminka Liperi Lohja
Loimaa Loppi Loviisa Luhanka Lumijoki Luoto Luumäki Luvia Maalahti Marttila
Masku Merijärvi Merikarvia Miehikkälä Mikkeli Muhos Multia Muonio Mustasaari

Elinkeinopoliittinen mittaristo 2016

 Yrittäjät

Muurame Mynämäki Myrskylä Mäntsälä Mänttä-Vilppula Mäntyharju Naantali
Nakkila Nivala Nokia Nousiainen Nurmes Nurmijärvi Närpiö Orimattila Oripää
Orivesi Oulainen Oulu Outokumpu Padasjoki Paimio Paltamo Parainen Parikkala
Parkano Pedersören kunta Pelkosenniemi Pello Perho Pertunmaa Petäjävesi
Pieksämäki Pielavesi Pietarsaari Pihtipudas Pirkkala Polvijärvi Pomarkku Pori
Pornainen Porvoo Posio Pudasjärvi Pukkila Punkalaidun Puolanka Puumala Pyhtää
Pyhäjoki Pyhäjärvi Pyhäntä Pyhäranta Pälkäne Pöytyä Raahe Raasepori Raisio
Rantasalmi Ranua Rauma Rautalampi Rautavaara Rautjärvi Reisjärvi Riihimäki
Ristijärvi Rovaniemi Ruokolahti Ruovesi Rusko Rääkkylä Saarijärvi Salla Salo
Sastamala Sauvo Savitaipale Savonlinna Savukoski Seinäjoki Sievi Siikainen
Siikajoki Siikalatva Siilinjärvi Simo Sipoo Siuntio Sodankylä Soini Somero
Sonkajärvi Sotkamo Sulkava Suomussalmi Suonenjoki Sysmä Säkylä Taipalsaari
Taivalkoski Taivassalo Tammela Tampere Tervo Tervola Teuva Tohmajärvi Toholampi
Toivakka Tornio Turku Tuusniemi Tuusula Tyrnävä Ulvila Urjala Utajärvi Utsjoki
Uurainen Uusikaarlepyy Uusikaupunki Vaala Vaasa Valkeakoski Valtimo Vantaa
Varkaus Vehmaa Vesanto Vesilahti Veteli Vieremä Vihti Viitasaari Vimpeli Virolahti
Virrat Vöyri Ylitornio Ylivieska Ylöjärvi Ypäjä **yritykset.fi/kunta** Ähtäri Äänekoski

SISÄLLYS

Elinkeinopoliittinen mittaristo 2016	4
1. Menetelmä.....	4
2. Tulokset ja johtopäätökset.....	5
2.1 Parhaat arviot saaneet kunnat	5
2.2 Parhaat arviot saaneet kunnat aluejärjestöittäin	6
2.3 Kymmenen suurimman kaupungin saamat arviot	7
2.4 Alueellisten keskusten saamat arviot.....	8
2.5 Eniten parantuneet ja heikentyneet kuntatulokset	9
3. Tulokset ja johtopäätökset.....	11
3.1 Elinkeinopolitiikka ja resurssit	13
3.2 Kunnan päätöksenteon yrittäjälähtöisyys.....	14
3.3 Viestintä ja tiedottaminen	15
3.4 Koulutus ja osaaminen.....	16
3.5 Hankintapolitiikka	17
3.6 Kuntapalvelut ja infrastruktuuri	18
3.7 Kehittämissyhtiön tai vastaavan toiminta.....	19
4. Yhteenveto elinkeinopolitiikan tärkeimmistä osa-alueista	20
5. Johtopäätöksiä taustoittavat lisäkysymykset	21
5.1 Oletko paikallisyhdistyksen hallituksen jäsen?	21
5.2 Oletko kunnan luottamushenkilö?	22
Liite 1 Arvosanat kunnittain -.....	23

Suomen Yrittäjät: Elinkeinopoliittinen mittaristo 2016			
Tekijät	Anssi Kujala varatoimitusjohtaja Suomen Yrittäjät p. 0400 567 925 anssi.kujala@yrittajat.fi	Susanna Kallama elinkeinoasioiden päällikkö Suomen Yrittäjät p. 040 587 2445 susanna.kallama@yrittajat.fi	Hannamari Heinonen elinkeinopoliittinen asiamies Suomen Yrittäjät p. 050 567 3395 hannamari.heinonen@yrittajat.fi
Yhteistyössä	Tomi Ronkainen Tutkimusjohtaja IROResearch p. 050 304 2397 tomi.ronkainen@iro.fi		
Julkaisija	Suomen Yrittäjät PL 999, 00100 HELSINKI puhelin 09 229 221 toimisto@yrittajat.fi www.yrittajat.fi		

Elinkeinopoliittinen mittaristo 2016

1. Menetelmä

Elinkeinopoliittisen mittaristokysely toteutettiin nyt seitsemättä kertaa. Tutkimuksen kyselylomakkeen sisältöä uudistettiin edellisen vuonna 2014 toteutetun mittauksen yhteydessä. Tämän vuoden toteutuksessa sisältö pidettiin keskeisten kysymysten osalta entisellään. Vastaajat antoivat arvionsa oman kuntansa elinkeinopolitiikasta kokonaisarvosanalla. Kokonaistyytyväisyyden lisäksi vastaajilta pyydettiin arvioita kouluarvosanoin (4-10) seitsemän elinkeinopolitiikan osa-alueen onnistumisesta.

Elinkeinopolitiikan kehityssuuntaa eri osa-alueilla mitattiin tarkemmin yhteensä 30 väittämän avulla. Vastaajat arvioivat osa-alueiden kehityssuuntaa viisiportaisella asteikolla: -2 = Kehittynyt merkittävästi heikompaan suuntaan, -1 = Kehittynyt jonkin verran heikompaan suuntaan, 0 = Pysynyt ennallaan, +1 = Kehittynyt jonkin verran parempaan suuntaan ja +2 = Kehittynyt merkittävästi parempaan suuntaan. Vastaajia pyydettiin nimeämään myös kolme tärkeimpänä pitämäänsä elinkeinopolitiikan osa-alueita seitsemästä mahdollisesta.

Tutkimus toteutettiin lähettämällä sähköpostiviesti Suomen Yrittäjien jäsenyrityksille, viesti sisälsi tutkimuksen esittelyn ja linkin sähköiselle lomakkeelle. Tiedonkeruu toteutettiin 15.2. - 20.3.2016 välisenä aikana. Ensimmäinen kutsu lähetettiin 15.2. ja tutkimusta karhuttiin kolme kertaa (24.2., 7.3. ja 14.3.). Tutkimuskutsuja lähetettiin yhteensä 81 358 kappaletta Suomen Yrittäjien jäsenyrityksille, tutkimukseen heistä vastasi 6 347 yrittäjää, joten vastausprosentiksi saatiin 7,8 %. Vastauksia saatiin tänä vuonna selvästi aiempaa enemmän. Syynä vastausaktiivisuuden kasvuun on ollut osaltaan aiempaa lyhyempi kyselylomake, kyselyyn ei vielä vastanneille lähetetyt muistutusviestit sekä hyvä ja motivoiva kutsuteksti.

Tutkimuksen tulokset raportoidaan valtakunnallisesti, aluejärjestöittäin (20) sekä kunnittain (246/297). Valtakunnallisen raportin ja aluejärjestöraporttien kuntavertailuissa ovat mukana vain ne kunnat (178/297), joissa vastauksia on ollut 10 tai enemmän. Tämä johtuu tilastollisen merkitsevyyden varmistamisesta. Tulokset esitetään kuitenkin kuntaraporteissa kaikista niistä kunnista (246/297), joissa vastauksia on ollut 5 tai enemmän.

2. Tulokset ja johtopäätökset

Koko maan kaikkien kuntien saama kokonaisarvosanan keskiarvotulos elinkeinopolitiikasta on 6,7 (kouluarvosana-asteikolla 4-10). Tulos on lähellä vuoden 2014 tasoa (6,6), joten tyytyväisyydessä ei ole tapahtunut muutosta koko maan tasolla. Kiitettävän arvosanan (9-10) jäsenyrittäjistä antaa 7 prosenttia ja heikoimman arvosanan (4) yhtä suuri osuus (7 %). Kokonaisuudessaan arviot ovat siis varsin kriittiset, yrittäjät eivät näe kuntien elinkeinopolitiikkaa kovin myönteisessä valossa ja yritystoiminnan edellytysten parantamiseksi kuntien toiminnassa olisi parantamisen varaa.

Aluejärjestöittäin kokonaisarvosana vaihtelee Savon parhaasta tuloksesta 7,1 Kymin heikoimpaan tulokseen 6,3. Aluejärjestöittäin tulokset ovat muuttuneet vuodesta 2014 melko marginaalisesti, sillä kaikkien alueiden osalta tuloksen muutos menee tilastollisen virhemarginaalin sisään.

2.1 Parhaat arviot saaneet kunnat

Kunnittain tarkasteltuna kokonaisarvosanat vaihtelevat suuresti. Parhaan arvosanan saavat Pohjois-Savon Keitele sekä Keski-Savon Muurame. Molemmat kunnat ovat olleet kärkituloksen saaneita kuntia jo aiemmissa mittaristokyselyissä. Yli 8 tai 8,0 keskiarvon saa kahdeksan kuntaa, yhdeksänneksi parhaan arvosanan saaneen Pielaveden kokonaisarvosana on 7,8. Kuntavertailuun otetuista kunnista (N=10 tai enemmän) 13 saa kokonaisarvosanaksi heikomman keskiarvon kuin 6,0.

Taulukko 1. Parhaat arvosanat kokonaistyytyväisyydestä saaneet kunnat

Parhaat arvosanat saaneet kunnat			
1.	Keitele	Savo	8,6
2.	Muurame	Keski-Suomi	8,5
3.	Ilomantsi	Pohjois-Karjala	8,3
4.	Merikarvia	Satakunta	8,2
5.	Lieto	Varsinais-Suomi	8,2
6.	Karstula	Keski-Suomi	8,1
7.	Ilmajoki	Etelä-Pohjanmaa	8,0
7.	Kaarina	Varsinais-Suomi	8,0
9.	Pielavesi	Savo	7,8
10.	Alavus	Etelä-Pohjanmaa	7,7

2.2 Parhaat arviot saaneet kunnat aluejärjestöittäin

Aluejärjestöittäin parhaat kunta-arvosanat vaihtelevat myös melko suuresti. Keiteleen ja Muuramen 8,5 - 8,6 keskiarvot edustavat tuloksien parhaimmistoa, Vaasan tuloksen jäädessä hieman alle 7 ja heikoimpana Helsingin tulos 6,3.

Taulukko 2. Parhaat arvosanat kokonaistyytyväisyydestä saaneet kunnat aluejärjestöittäin

Parhaat arviot saaneet kunnat aluejärjestöittäin			
1.	Keitele	Savo	8,6
2.	Muurame	Keski-Suomi	8,5
3.	Ilomantsi	Pohjois-Karjala	8,3
4.	Merikarvia	Satakunta	8,2
5.	Lieto	Varsinais-Suomi	8,2
6.	Ilmajoki	Etelä-Pohjanmaa	8,0
7.	Ruokolahti	Etelä-Karjala	7,6
8.	Pyhtää	Kymenlaakso	7,6
9.	Paltamo	Kainuu	7,6
10.	Lempäälä	Pirkanmaa	7,6
11.	Kalajoki	Keski-Pohjanmaa	7,5
11.	Kerava	Uusimaa	7,5
13.	Kauniainen	Pääkaupunkiseutu	7,5
14.	Puumala	Etelä-Savo	7,5
15.	Ylitornio	Lappi	7,3
16.	Kempele	Pohjois-Pohjanmaa	7,3
17.	Loppi	Häme	7,1
18.	Hartola	Päijät-Häme	7,0
19.	Vaasa	Rannikko-Pohjanmaa	6,8
20.	Helsinki	Helsinki	6,3

2.3 Kymmenen suurimman kaupungin saamat arviot

Suomen kymmenen suurimman kaupungin parhaan tuloksen saavat Kuopio (6,8) ja Jyväskylä (6,8), kolmanneksi parhaimmat arvosanat annetaan Espoolle (6,6) ja Vantaalle (6,6). Heikoin arvosana on Kouvola (6,2) ja Helsingillä (6,3). Ranking-listaus vuoden 2014 tulokseen muuttuu selvästi, joidenkin kuntien osalta tulos on muuttunut jopa 0,4 asteikkoarvoa.

Taulukko 3. Kymmenen suurimman kaupungin saamat arviot kokonaistyytyväisyydestä

Kymmenen suurimman kaupungin saamat arviot			
1.	Kuopio	Savo	6,8
2.	Jyväskylä	Keski-Suomi	6,8
3.	Espoo	Pääkaupunkiseutu	6,6
4.	Vantaa	Pääkaupunkiseutu	6,6
5.	Oulu	Pohjois-Pohjanmaa	6,5
6.	Turku	Varsinais-Suomi	6,4
7.	Tampere	Pirkanmaa	6,4
7.	Lahti	Päijät-Häme	6,4
9.	Helsinki	Helsinki	6,3
10.	Kouvola	Kymenlaakso	6,2

2.4 Alueellisten keskusten saamat arviot

Alueellisten keskusten joukossa kuntatulosten vaihteluväli on Kotkan 6,0 ja Seinäjoen 7,1 välillä. Vaihtelua aluekeskusten tuloksissa on siis jonkin verran ja tulokset ovat parantuneet suurimmillaan lähes 0,5 asteikkoarvoa ja heikentyneet reilu 0,2 asteikkoarvoa vuoden 2014 tasosta.

Taulukko 4. Alueellisten keskusten saamat arviot kokonaistyytyväisyydestä

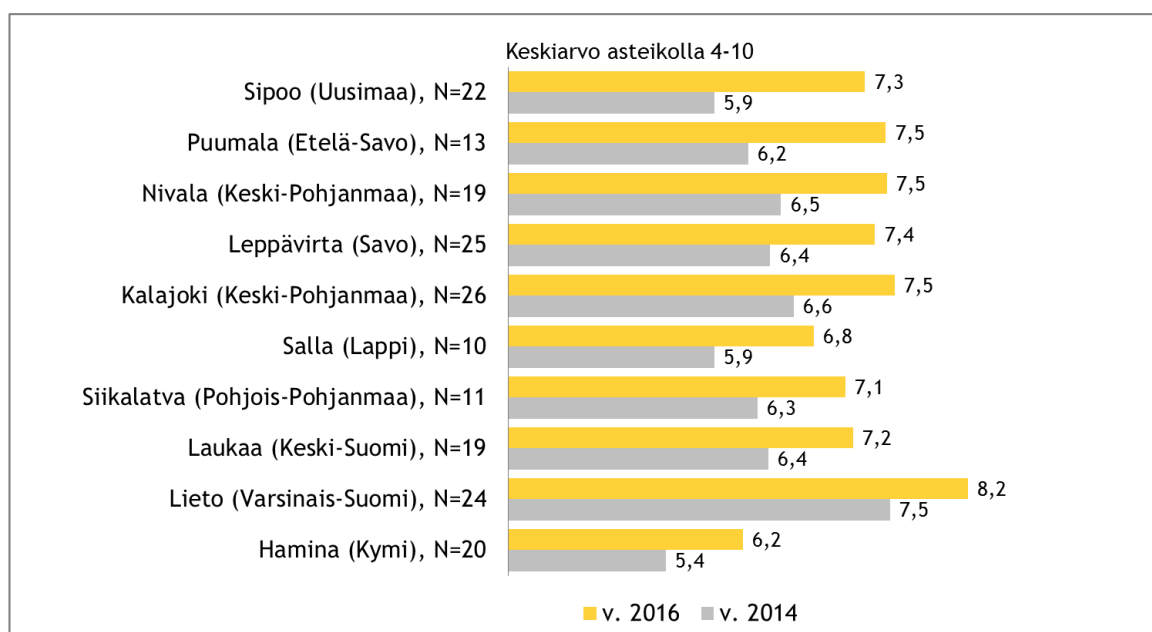
Alueellisten keskusten saamat arviot			
1.	Seinäjoki	Etelä-Pohjanmaa	7,1
2.	Tornio	Lappi	6,9
3.	Kuopio	Savo	6,8
4.	Vaasa	Rannikko-Pohjanmaa	6,8
5.	Jyväskylä	Keski-Suomi	6,8
6.	Kajaani	Kainuu	6,7
7.	Kemi	Lappi	6,7
8.	Espoo	Pääkaupunkiseutu	6,6
9.	Vantaa	Pääkaupunkiseutu	6,6
10.	Mikkeli	Etelä-Savo	6,6
11.	Lappeenranta	Etelä-Karjala	6,6
12.	Hämeenlinna	Häme	6,5
12.	Joensuu	Pohjois-Karjala	6,5
14.	Kokkola	Keski-Pohjanmaa	6,5
15.	Oulu	Pohjois-Pohjanmaa	6,5
16.	Turku	Varsinais-Suomi	6,4
16.	Salou	Varsinais-Suomi	6,4
18.	Tampere	Pirkanmaa	6,4
18.	Lahti	Päijät-Häme	6,4
20.	Helsinki	Helsinki	6,3
20.	Rovaniemi	Lappi	6,3
20.	Pori	Satakunta	6,3
23.	Kouvola	Kymi	6,2
24.	Porvoo	Uusimaa	6,1
25.	Kotka	Kymi	6,0

2.5 Eniten parantuneet ja heikentyneet kuntatulokset

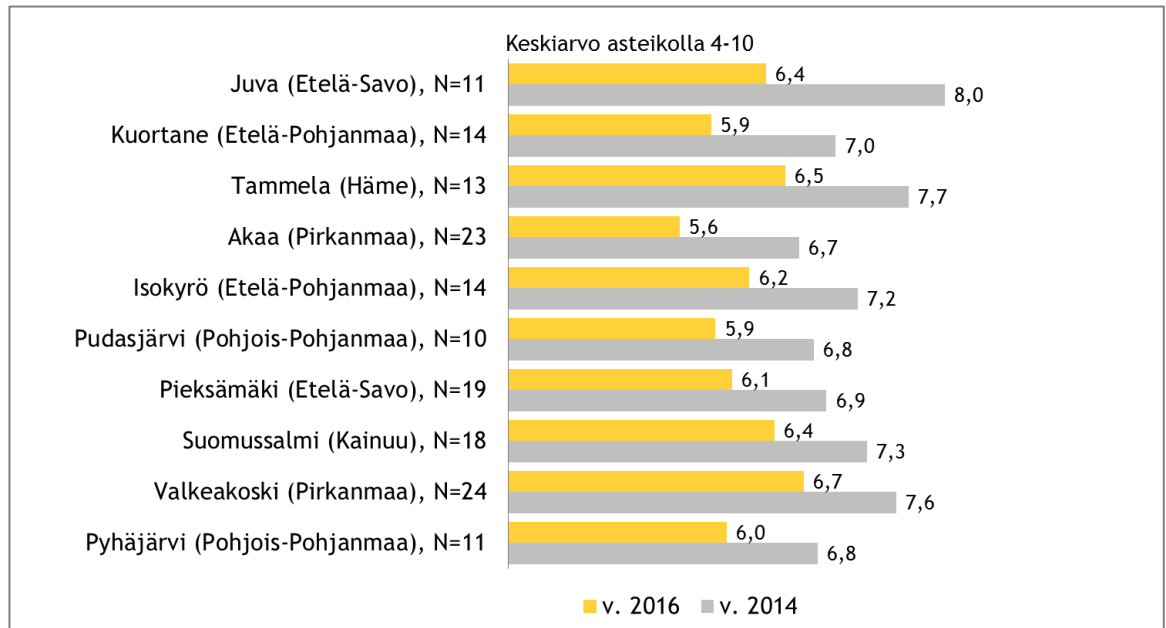
Kokonaistyytyväisyyden osalta eniten tulostaan ovat parantaneet Sipoo ja Puumala (keskiarvotulos parantunut yli 1,0 asteikkoarvoa). Myös Nivalan ja Leppävirran tulos on parantunut yhden asteikkoarvon verran. Muita tulostaan reilusti parantaneita kuntia ovat Kalajoki, Salla, Siikalatva ja Laukaa.

Eniten tulos on heikentynyt Juvalla (-1,6 asteikkoarvoa), tosin vastaajamäärä ylittää juuri kuntavertailuun riittävään määrään. Myös Kuortaneen, Tammelan, Akaan ja Isokyrön tulos on heikentynyt vähintään yhden asteikkoarvon verran.

Kuva 1. Kunnat joiden tulos on eniten parantunut

Kuva 2. Kunnat joiden tulos on eniten heikentynyt

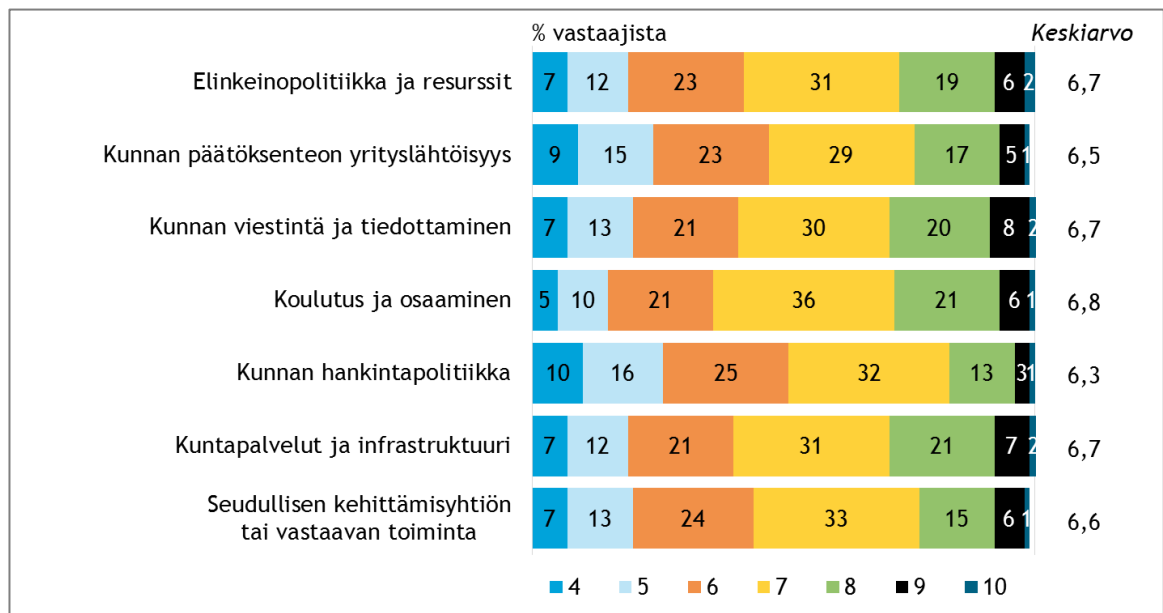

3. Tulokset ja johtopäätökset

Kokonaistyytyväisyyden lisäksi vastaajilta pyydettiin arvioita kouluarvosanoin (4-10) seitsemän elinkeinopoliitiikan osa-alueen onnistumisesta. Nämä osa-alueet olivat elinkeinopoliitiikka ja resurssit, kunnan päätöksenteon yrityslähtöisyys, kunnan viestintä ja tiedottaminen, koulutus ja osaaminen, kunnan hankintapolitiikka, kuntapalvelut ja infrastruktuuri sekä seudullisen kehittämissyhtiön tai vastaavan toiminta.

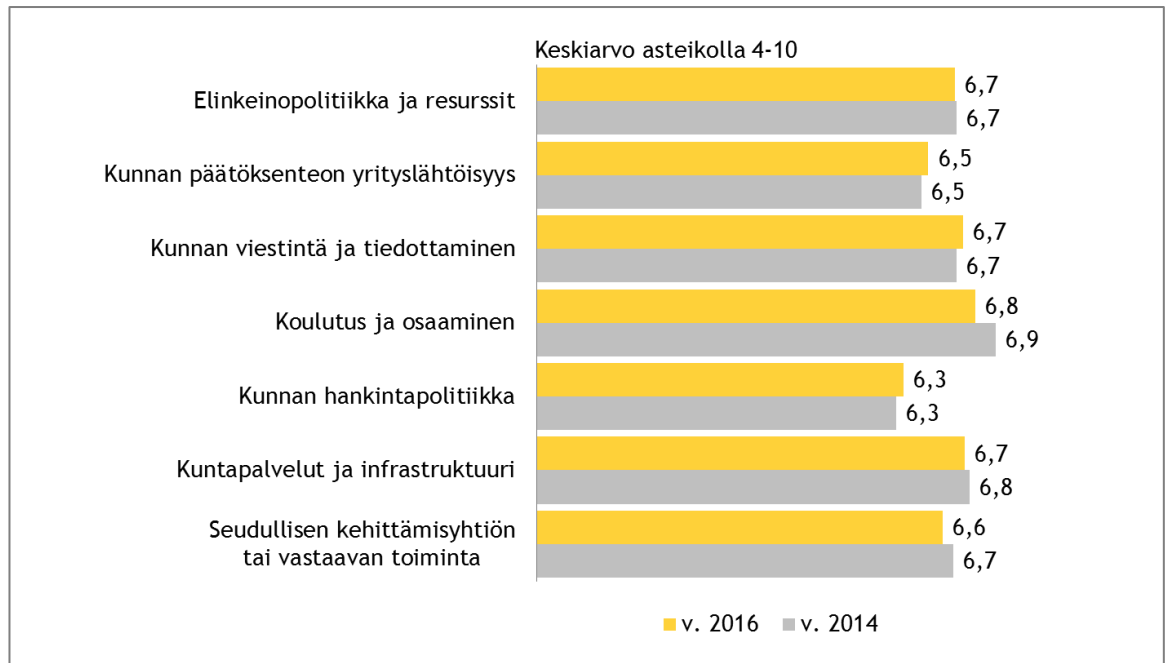
Myönteisimmin osa-alueista arvioidaan kokonaisarvosanalla mitattuna koulutusta ja osaamista, kuten myös vuonna 2014. Seuraavaksi positiivisimmin arvioidaan kuntapalvelua ja infrastruktuuria, kunnan viestintää ja tiedottamista sekä elinkeinopoliitiikkaa ja resursseja. Selvästi kriittisimmin yritykset ovat arvioineet kunnan hankintapolitiikkaa.

Kuva 3. Arvosanat osa-alueittain

Muutokset osa-alueiden kokonaisarvosanoissa ovat marginaalisia. Koko maan osalta keskiarvo on muita osa-alueita selvemmin laskenut koulutuksessa ja osaamisessa.

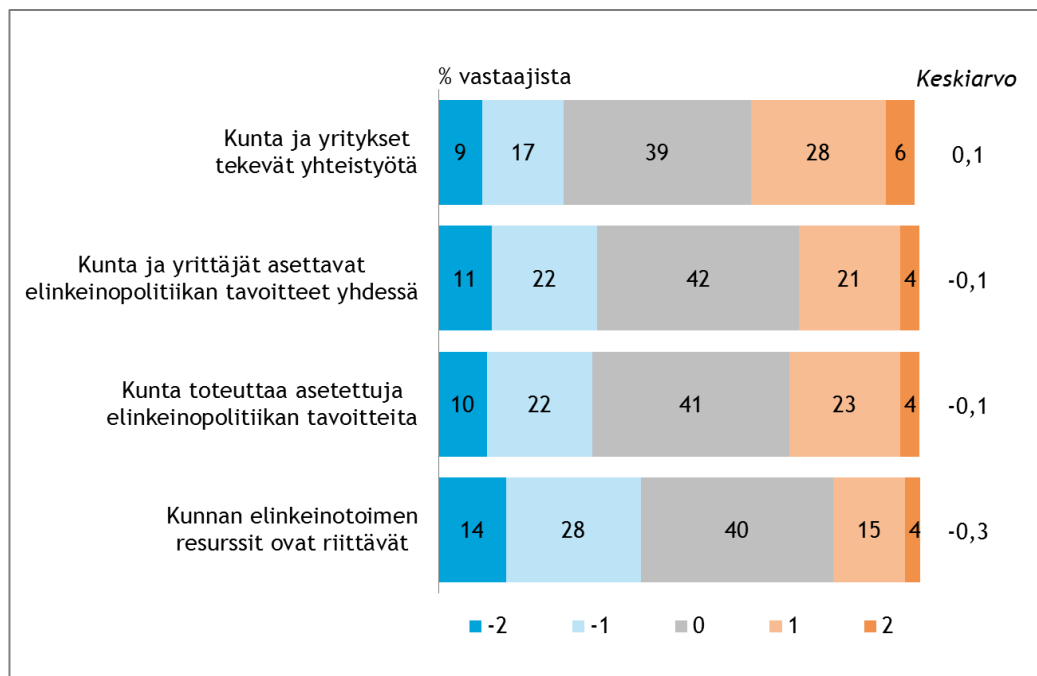
Kuva 4. Osa-alueiden keskiarvojen vuosivertailu

3.1 Elinkeinopoliitiikka ja resurssit

Kuntien ja yritysten tekemän yhteistyön katsotaan aavistuksen verran parantuneen. Kunnan ja yrittäjien arvioidaan asettavan yhdessä elinkeinopoliittiset tavoitteet vain vähän heikommin kuin aiemmin. Kuntien katsotaan myös toteuttavan asetettuja elinkeinopoliitiikan tavoitteita vähän heikommin kuin aiemmin. Kunnan elinkeinotoimen resurssien riittävyyden katsotaan selvemmin heikentyneen; jäsenyrittäjistä 42 prosenttia arvioi asian kehittyneen huonompaan suuntaan ja noin viidennes arvioi asian kehittyneen parempaan suuntaan.

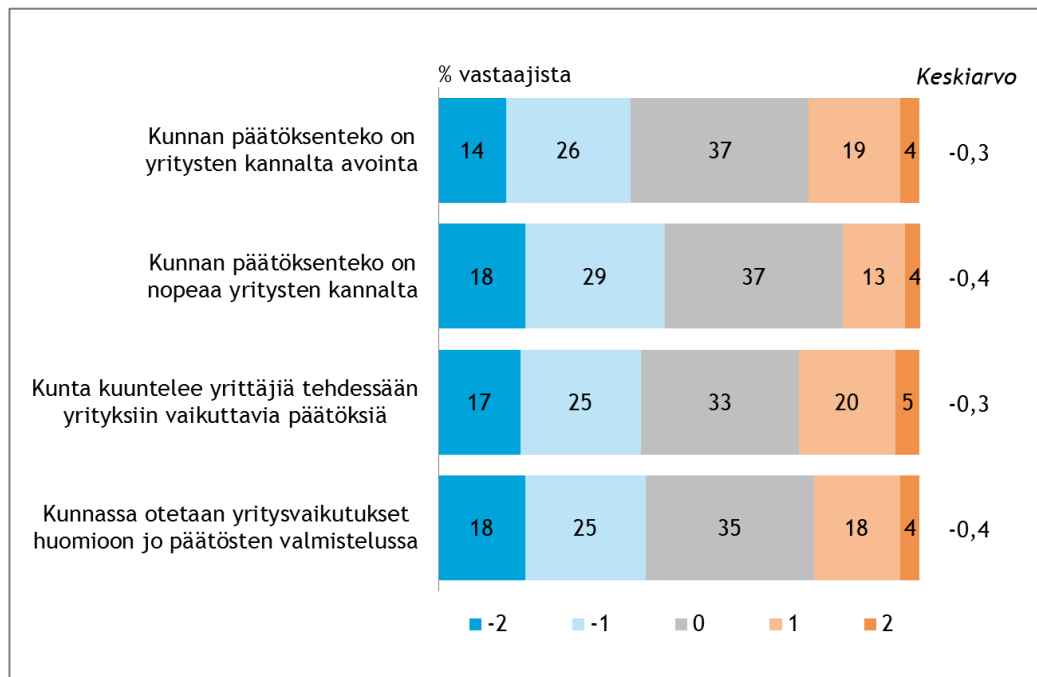
Kuva 5. Yrittäjien arvio kunnan elinkeinopoliitiikan ja resurssien kehityssuunnasta (-2 = Kehittynyt merkittävästi huonompaan suuntaan, -1 = Kehittynyt jonkin verran huonompaan suuntaan, 0 = Pysynyt ennallaan, 1 = Kehittynyt jonkin verran parempaan suuntaan, 2 = Kehittynyt merkittävästi parempaan suuntaan)

3.2 Kunnan päätöksenteon yrittäjälähtöisyys

Kunnan päätöksenteon yrittäjälähtöisyyden osalta osa-alueen kehitys on mennyt huomponpaan suuntaan. Kunnan päätöksenteon avoimuus ja nopeus yritysten kannalta arvioidaan olevan aiempaa heikompaa. Kunnat eivät myöskään kuuntele yrittäjiä päätöksiä tehdessään yhtä auliisti, eikä yritysvaikutuksia huomioida päätösten valmistelussa yhtä hyvin kuin aiemmin.

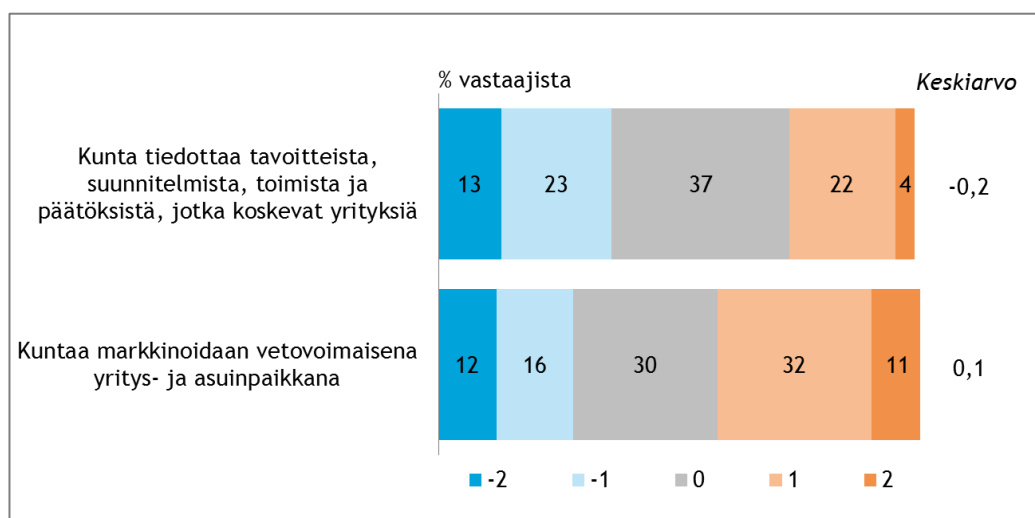
Kuva 6. Yrittäjien arvio kunnan päätöksenteon yrittäjälähtöisyyden kehityssuunnasta

3.3 Viestintä ja tiedottaminen

Kuntien kykyä markkinoida kuntaa vetovoimaisena yritys- ja asuinpaikkana arvioidaan hivenen myönteisessä valossa, 43 prosenttia katsoo asian kehittyneen parempaan suuntaan ja vastaavasti 28 prosenttia heikentyneen. Kunnan tiedottaminen yritystä koskevista tavoitteista, suunnitelmista, toimista ja päätöksistä on kehittynyt jossain määrin heikompaan suuntaan, sillä kielteisen arvion antaneita on 36 prosenttia, myönteisen arvion antaneita noin neljännes.

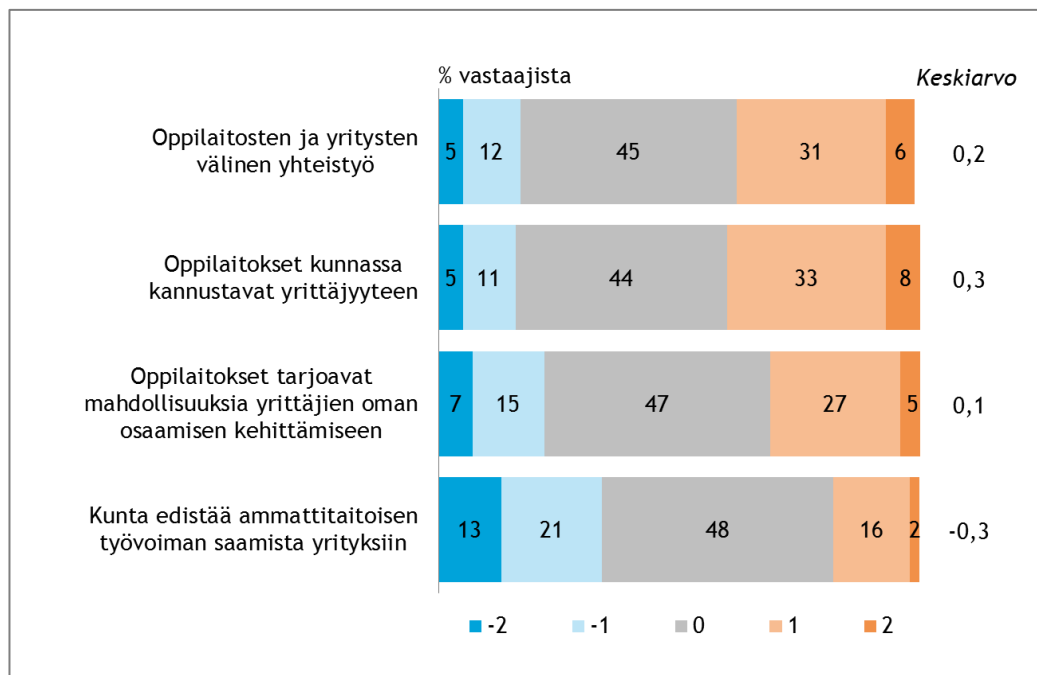
Kuva 7. Yrittäjien arvio kunnan viestinnän ja tiedottamisen kehityssuunnasta

3.4 Koulutus ja osaaminen

Koulutuksen ja osaamisen suhteen saadaan myönteisiä arvioita. Oppilaitosten katsotaan kannustavan yrittäjyyteen aiempaa paremmin sekä oppilaitosten ja yritysten välisen yhteistyön kehittyneen parempaan suuntaan. Myös oppilaitosten tarjoamia mahdollisuuksia yrittäjien oman osaamisen kehittämiseen arvioidaan hieman paremmaksi kuin aiemmin. Sen sijaan kunnan kyvyn edistää ammattitaitoisen työvoiman saantia yrityksiin arvioidaan heikentyneen; noin kolmannes arvioi asian heikentyneen, lähes puolet pysyneen ennallaan ja alle viidennes katsoo työvoiman saannin olevan aiempaa parempaa.

Kuva 8. Yrittäjien arvio koulutuksen ja osaamisen kehityssuunnasta

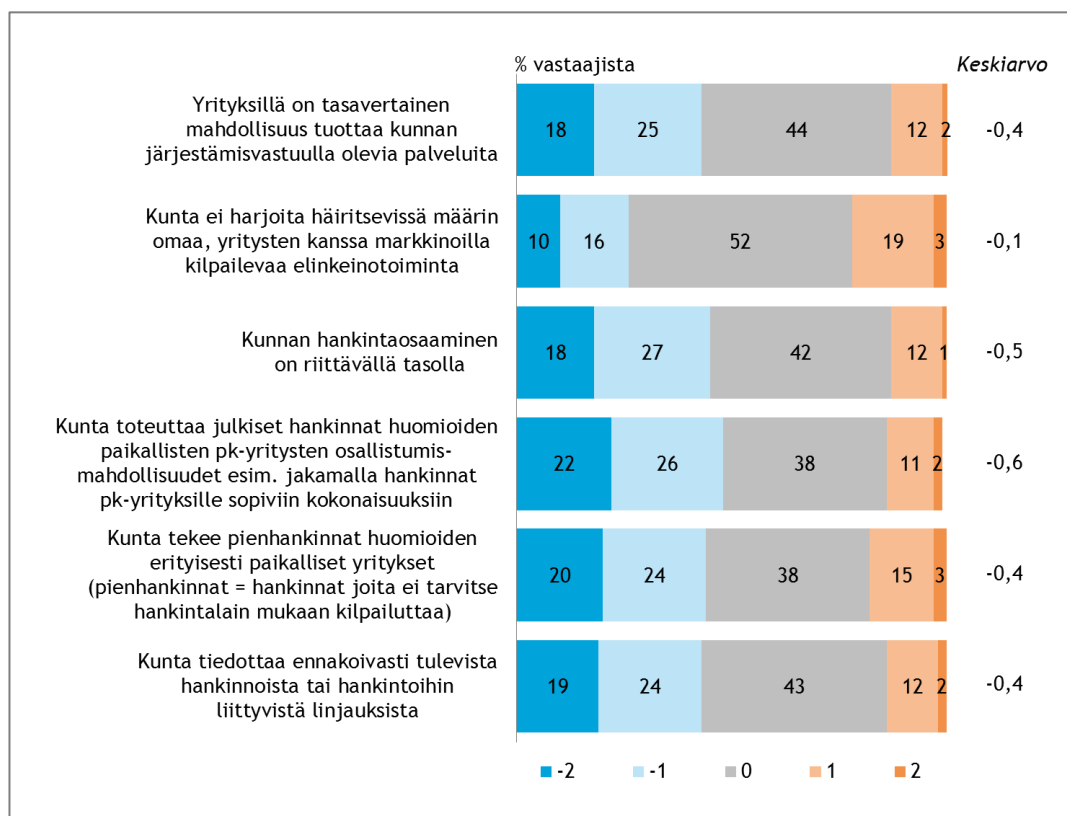

3.5 Hankintapolitiikka

Hankintapolitiikan osa-alueiden suhteen kehitys on varsin kielteinen. Ainostaan sitä, että kunta ei harjoita häiritsevissä määrin omaa, yritysten kanssa kilpailevaa elinkeinotoimintaa, arvioidaan kehittyneen vain hieman heikompaan suuntaan. Muilta osin asioiden katsotaan kehittyneen melko selvästi heikompaan suuntaan.

Kunnan hankintaosaamisen ei katsota olevan yhtä mittavissa määrin riittävällä tasolla kuin aiemmin, kunnat eivät kykene yhtä usein toteuttamaan julkisia hankintoja huomioiden paikallisten yritysten osallistumismahdollisuuksia eikä yrityksillä ole samassa määrin tasavertaisia mahdollisuuksia tuottaa kunnan järjestämisvastuulla olevia palveluita. Kunnan tekemien pienhankintojen sekä kunnan tiedottamista ennakoivasti tulevista hankinnoista arvioidaan kehittyneen huonompaan suuntaan.

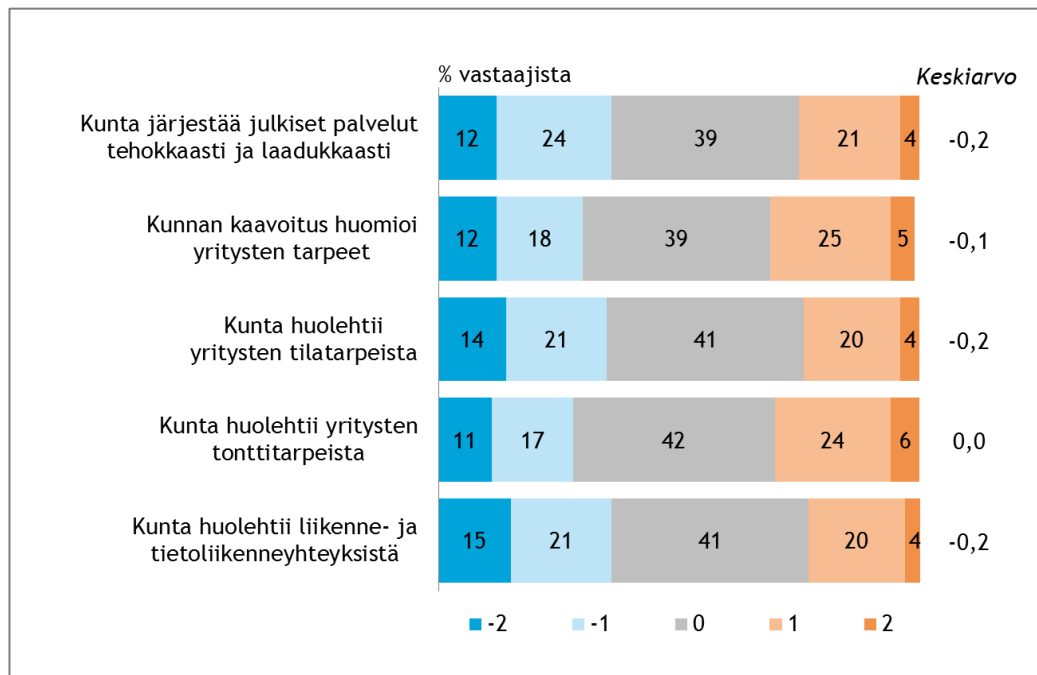
Kuva 9. Yrittäjien arvio kunnan hankintapolitiikan kehityssuunnasta

3.6 Kuntapalvelut ja infrastruktuuri

Tonttitarpeiden osalta kunnat huolehtivat yritysten tarpeista yhtä hyvin kuin aiemminkin. Kaavoituksen osalta yritysten tarpeiden huomiointi on kehittynyt lievästi heikompaan suuntaan. Jonkin verran heikompaan suuntaan kehitys on ollut kunnan kyvyssä järjestää julkiset palvelut tehokkaasti ja laadukkaasti, kyvystä huolehtia yritysten tilantarpeista sekä liikenne- ja tietoliikenneyhteyksistä.

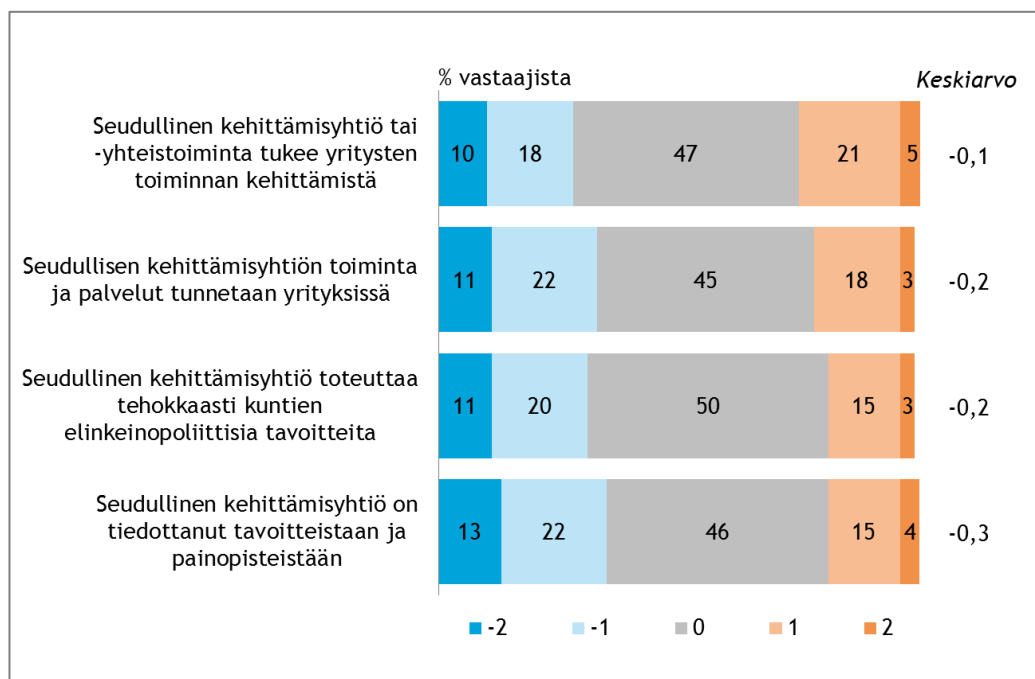
Kuva 10. Yrittäjien arvio kuntapalveluiden ja infrastruktuurin kehityssuunnasta

3.7 Kehittämisyrityksen tai vastaavan toiminta

Seudullisen kehittämisyrityksen katsotaan tiedottaneen aiempaa heikommin tavoitteista ja painopisteistä; reilu kolmannes katsoo tilanteen heikentyneen ja vajaa viidennes parantuneen. Myös kehittämisyrityksen toimintaa ja palveluja tunnetaan nyt jonkin verran heikommin yrityksissä ja kehittämisyrityksen kyvyn toteuttaa tehokkaasti kuntien elinkeinopoliittisia tavoitteita heikentyneen aiemmasta. Seudullisen kehittämisyrityksen tai yhteistoiminnan tuki yritysten toiminnan kehittämisessä arvioidaan lievästi heikentyneen.

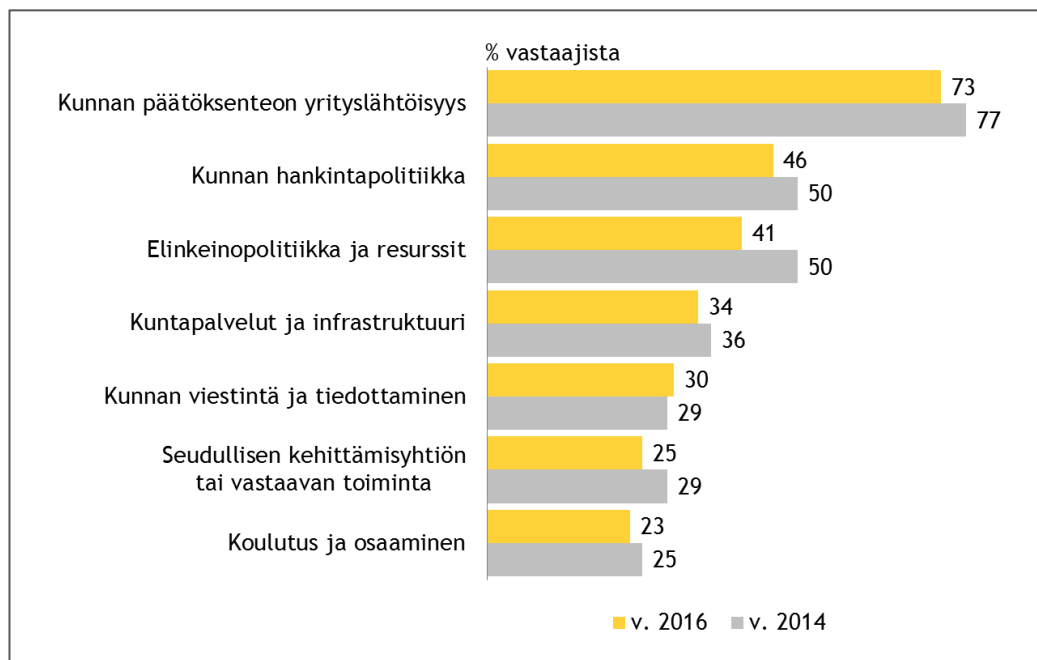
Kuva 11. Yrittäjien arvio seudullisen kehittämisyrityksen tai vastaavan toiminnan kehityssuunnasta

4. Yhteenveto elinkeinopoliitiikan tärkeimmistä osa-alueista

Yrittäjiä pyydettiin valitsemaan kolme tärkeintä elinkeinopoliitiikan osa-aluetta. Tärkeimmäksi osa-alueeksi mainitaan, kuten myös vuonna 2014, kunnan päätöksenteon yrityslähtöisyys. Jäsenyrittäjistä 73 prosenttia mainitsee sen kolmen tärkeimmän osa-alueen joukkoon. Seuraaviksi tärkeimmiksi osa-alueiksi yrittäjät valitsevat kunnan hankintapolitiikan (46 %) sekä elinkeinopoliitiikan ja resurssit (41 %). Kuntapalvelut ja resurssit saavat maininnoista 34 prosenttia, kunnan viestintä ja tiedottaminen 30 prosentin osuuden. Vähiten tärkeäksi koetaan koulutus ja osaaminen 23 prosentin osuudella sekä seudullisen kehittämissyhtiön toiminta (25 %). Muutoksena vuoden 2014 tulokseen osuus on laskenut selvimmin osa-alueista elinkeinopoliitiikan ja resurssien kohdalla, laskua 9 prosenttiyksikköä. Hieman osuus on laskenut myös kunnan päätöksenteon yrityslähtöisyydessä, kunnan hankintapolitiikassa, sekä seudullisen kehittämissyhtiön toiminnassa. Osuus on marginaalisesti noussut vain kunnan viestinnässä ja tiedottamisessa.

Kuva 12. Kunnan elinkeinopoliitiikan tärkeimmät osa-alueet

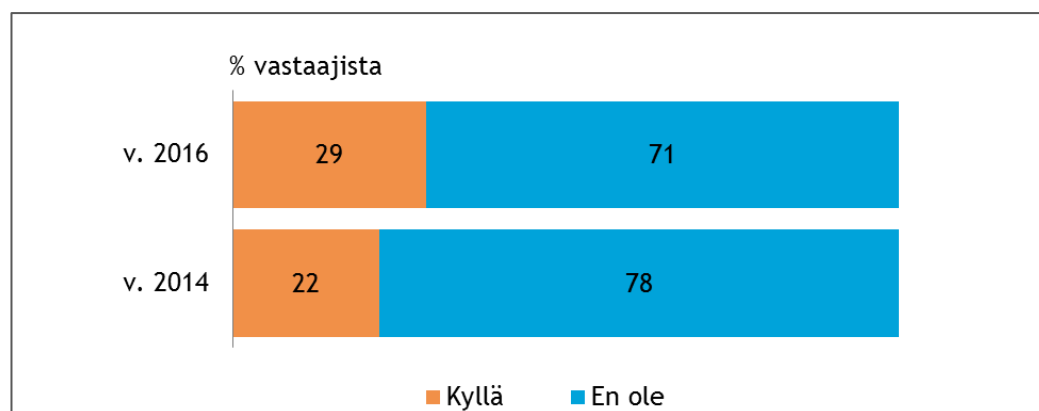

5. Johtopäätöksiä taustoittavat lisäkysymykset

5.1 Oletko paikallisyhdistyksen hallituksen jäsen?

Tällä kertaa tutkimukseen vastanneista yrittäjistä 29 prosenttia on paikallisyhdistyksen hallituksen jäseniä. Vuonna 2014 vastaava osuus oli 22 prosenttia. Hallituksen jäsenten osuudella on jossain määrin vaikutusta tutkimuksen tuloksiin, sillä hallitusjäsenet ovat arvioineet niin kokonaisarvioiden kuin osa-alueiden kehittymistä selvästi myönteisemmin kuin ei paikallisyhdistyksen hallitukseen kuuluvat yrittäjät. Myös kunnan tärkeimpien elinkeinopoliittikan osa-alueiden nimeämisessä tulokset poikkeavat hieman sen mukaan onko vastaaja hallituksessa vai ei.

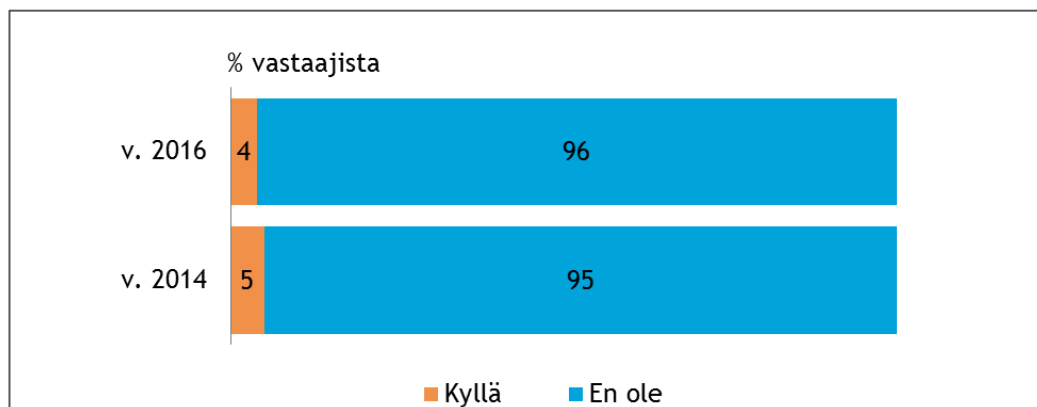
Kuva 13. Oletko paikallisyhdistyksen hallituksen jäsen

5.2 Oletko kunnan luottamushenkilö?

Kunnan luottamushenkilöitä vastaajakunnasta on 4 prosenttia. Osuus vuonna 2014 oli lähes sama. Myös luottamustoimi jäsentää annettuja vastauksia. Kunnan- tai kaupunginvaltuuston jäsenenä toimivien vastaukset ovat kautta linjan selvästi myönteisempiä kuin muiden yrittäjien. Myös kunnan tärkeimmiksi elinkeinopoliitiikan osa-alueiksi nimeämisessä tulos poikkeaa näiden kahden osaryhmän kesken.

Kuva 14. Oletko kunnan- tai kaupunginvaltuuston jäsen

Liite 1 Arvosanat kunnittain -

* Kuntaliitoskunnat 2015 ja 2016 (Säkylä ja Köyliö, Hollola ja Hämeenkoski, Lahti ja Nastola, Kurikka ja Jalas- järvi, Kuopio ja Maaninka, Pori ja Lavia, Lieto ja Tarvasjoki)	Vastaajia v. 2016 (N)	Elinkeinopoliitiikka ja resurssit	Päätöksenteon yrittäjäystävällisyys	Viestintä ja tiedottaminen	Koulutus ja osaaminen	Hankintapoliitiikka	Kuntapalvelut ja infrastruktuuri	Seudullisen kehittämis- yhtiön tms. toiminta	Kokonaisarvosana elinkeinopoliitiikasta
Akaa	23	5,7	5,5	6,2	6,3	5,8	6,1	5,8	5,6
Alajärvi	22	6,7	6,7	6,7	7,0	6,2	6,9	7,1	6,9
Alavus	36	7,9	7,6	7,6	7,2	7,1	7,8	7,3	7,7
Asikkala	14	6,8	6,4	6,9	6,7	6,0	6,9	6,3	6,7
Askola	13	6,1	6,1	6,1	6,2	5,9	6,3	6,0	6,2
Enontekiö	9	5,3	5,4	5,9	5,6	6,1	6,0	6,6	5,6
Espoo	179	6,6	6,5	6,8	7,0	6,3	6,7	6,4	6,6
Eura	17	6,7	6,6	6,7	6,2	6,2	6,4	6,5	6,7
Eurajoki	9	7,1	6,8	7,3	6,6	6,6	7,4	6,0	6,9
Evijärvi	6	5,8	6,0	5,8	6,3	5,8	6,0	5,6	5,8
Forssa	32	6,5	6,5	6,5	6,7	6,2	6,8	6,2	6,4
Haapajärvi	11	6,6	6,2	6,6	7,1	6,3	6,8	6,6	6,6
Haapavesi	9	6,9	6,6	6,5	7,4	6,9	7,3	7,1	6,9
Hamina	20	5,8	5,9	5,9	6,6	6,1	6,0	6,6	6,2
Hanko	5	6,0	4,8	5,0	5,2	5,6	6,2	5,4	6,0
Harjavalta	16	6,6	7,0	6,8	6,4	5,9	7,2	6,5	6,7
Hartola	11	7,3	7,0	6,8	6,7	6,9	6,9	6,5	7,0
Hattula	12	6,9	6,7	6,9	6,3	6,6	7,1	6,4	6,6
Hausjärvi	7	7,2	7,0	7,5	7,3	7,3	7,0	6,7	7,1
Heinola	32	6,2	5,9	6,3	6,2	6,2	6,3	6,0	6,2
Heinävesi	8	6,1	6,3	6,3	7,0	6,6	6,9	7,1	6,3
Helsinki	370	6,4	6,2	6,5	6,7	6,1	6,3	6,2	6,3
Hirvensalmi	9	6,0	6,9	6,5	6,0	6,2	7,0	6,2	6,2
Hollola	46	6,6	6,5	6,7	6,4	6,2	6,6	6,9	6,7

* Kuntaliitoskunnat 2015 ja 2016 (Säkylä ja Köyliö, Hollola ja Hämeenkoski, Lahti ja Nastola, Kurikka ja Jalas- järvi, Kuopio ja Maaninka, Pori ja Lavia, Lieto ja Tarvasjoki)	Vastaajia v. 2016 (N)	Elinkeinopoliittikka ja resurssit	Päätöksenteon yrittäjätoiminta	Viestintä ja tiedottaminen	Koulutus ja osaaminen	Hankintapoliittikka	Kuntapalvelut ja infrastruktuuri	Seudullisen kehittä- misen tms. toiminta	Kokonaisarvosana elinkeinopoliittikasta
Huittinen	22	7,3	7,4	7,3	7,1	6,5	6,8	6,3	7,2
Humppila	10	7,0	7,3	6,3	7,1	7,0	7,4	6,5	7,0
Hyrynsalmi	10	6,3	6,9	6,4	6,6	6,7	6,6	6,6	6,3
Hyvinkää	39	7,3	6,9	7,3	7,1	7,1	6,9	6,9	7,1
Hämeenkyrö	20	7,1	6,7	7,2	6,9	6,9	7,0	7,0	7,1
Hämeenlinna	83	6,5	6,5	6,7	6,9	6,1	6,5	6,6	6,5
Ii	9	6,1	5,9	6,8	5,9	5,8	6,4	5,9	5,7
Iisalmi	38	6,3	6,2	6,6	6,9	6,1	6,5	6,3	6,5
Iitti	6	7,0	7,0	7,2	6,8	6,6	6,8	6,3	7,5
Ikaalinen	53	5,8	5,8	6,2	6,6	5,9	6,5	5,7	6,0
Ilmajoki	30	7,9	8,0	8,1	7,5	7,5	8,1	7,3	8,0
Ilomantsi	16	8,5	8,1	8,2	7,8	7,9	8,5	8,5	8,3
Imatra	34	7,0	6,7	6,6	6,6	6,3	7,0	7,0	6,7
Inari	14	6,2	6,0	6,1	6,2	5,7	6,2	6,5	6,1
Inkoo	12	7,1	6,8	7,5	6,3	8,1	7,5	7,1	7,2
Isojoki	6	7,5	8,0	7,0	7,2	7,7	8,3	7,3	7,7
Isokyrö	14	6,5	5,8	6,4	6,4	6,5	6,4	6,9	6,2
Hollola	46	6,6	6,5	6,7	6,4	6,2	6,6	6,9	6,7
Huittinen	22	7,3	7,4	7,3	7,1	6,5	6,8	6,3	7,2
Humppila	10	7,0	7,3	6,3	7,1	7,0	7,4	6,5	7,0
Hyrynsalmi	10	6,3	6,9	6,4	6,6	6,7	6,6	6,6	6,3
Hyvinkää	39	7,3	6,9	7,3	7,1	7,1	6,9	6,9	7,1
Hämeenkyrö	20	7,1	6,7	7,2	6,9	6,9	7,0	7,0	7,1
Hämeenlinna	83	6,5	6,5	6,7	6,9	6,1	6,5	6,6	6,5
Ii	9	6,1	5,9	6,8	5,9	5,8	6,4	5,9	5,7
Iisalmi	38	6,3	6,2	6,6	6,9	6,1	6,5	6,3	6,5
Janakkala	16	6,7	6,4	6,9	6,3	6,3	6,9	6,4	6,6

* Kuntaliitoskunnat 2015 ja 2016 (Säkylä ja Köyliö, Hollola ja Hämeenkoski, Lahti ja Nastola, Kurikka ja Jalas- järvi, Kuopio ja Maaninka, Pori ja Lavia, Lieto ja Tarvasjoki)	Vastaajia v. 2016 (N)	Elinkeinopoliittikka ja resurssit	Päätöksenteon yrittäjäystävällisyys	Viestintä ja tiedottaminen	Koulutus ja osaaminen	Hankintapolitiikka	Kuntapalvelut ja infrastruktuuri	Seudullisen kehittä- misen tms. toiminta	Kokonaisarvosana elinkeinopoliittikasta
Joensuu	68	6,5	6,5	6,4	6,8	6,3	6,7	6,9	6,5
Joroinen	9	6,5	6,0	6,4	6,4	5,6	6,4	6,9	6,3
Joutsa	10	6,8	6,8	6,6	6,3	7,0	6,7	5,7	6,6
Juankoski	7	5,8	5,7	5,7	6,0	5,4	6,2	6,3	6,0
Juuka	6	5,7	5,7	6,3	6,5	6,7	6,8	7,0	6,0
Juva	11	6,1	6,1	6,6	5,9	6,1	6,8	6,4	6,4
Jyväskylä	121	6,8	6,6	6,9	7,3	6,8	6,7	6,8	6,8
Jämsä	30	6,3	6,1	6,6	6,7	6,4	6,6	6,7	6,3
Järvenpää	38	7,2	7,1	7,3	7,2	6,4	6,9	6,8	7,0
Kaarina	42	8,0	7,7	8,2	7,6	7,3	7,7	7,4	8,0
Kajaani	51	6,8	6,7	6,3	7,3	6,4	6,7	6,9	6,7
Kalajoki	26	7,5	7,3	7,7	7,4	6,6	7,7	7,1	7,5
Kangasala	45	6,7	6,2	6,8	6,6	6,4	6,8	6,4	6,6
Kangasniemi	16	7,3	7,4	6,9	6,9	6,9	7,5	6,8	7,4
Kankaanpää	20	6,7	6,7	6,4	6,9	6,3	6,9	6,8	6,5
Kannus	8	6,3	6,1	6,5	6,6	6,0	6,8	6,6	6,6
Karijoki	7	6,7	6,8	6,5	6,3	6,7	7,4	7,0	6,9
Karkkila	11	6,3	6,3	5,9	5,9	5,8	6,1	6,0	5,9
Karstula	13	8,2	8,4	7,9	7,5	7,5	8,3	8,2	8,1
Karvia	6	8,4	7,6	8,0	7,4	7,0	8,0	6,8	7,8
Kaskinen	6	6,0	6,2	6,5	6,4	6,3	7,3	6,4	5,8
Kauhajoki	33	6,1	6,3	6,2	6,1	6,3	6,7	6,5	6,5
Kauhava	41	6,6	6,4	6,7	7,1	6,3	6,7	6,6	6,7
Kauniainen	15	7,4	7,2	7,1	7,6	7,1	7,1	6,9	7,5
Kaustinen	17	6,5	6,4	6,1	6,6	6,2	6,4	6,8	6,3
Keitele	16	8,8	8,6	8,7	7,7	7,9	8,9	8,2	8,6
Kemi	32	6,7	6,7	6,4	6,9	6,3	6,9	6,7	6,7

* Kuntaliitoskunnat 2015 ja 2016 (Säkylä ja Köyliö, Hollola ja Hämeenkoski, Lahti ja Nastola, Kurikka ja Jalas- järvi, Kuopio ja Maaninka, Pori ja Lavia, Lieto ja Tarvasjoki)	Vastaajia v. 2016 (N)	Elinkeinopoliittikka ja resurssit	Päätöksenteon yrittäjätoiminta	Viestintä ja tiedottaminen	Koulutus ja osaaminen	Hankintapolitiikka	Kuntapalvelut ja infrastruktuuri	Seudullisen kehittä- misen tms. toiminta	Kokonaisarvosana elinkeinopoliittikasta
Kemijärvi	11	7,1	6,7	6,7	6,8	6,2	6,7	6,7	6,7
Keminmaa	9	7,4	7,8	7,1	6,8	6,9	7,4	6,9	7,1
Kemiönsaari	15	6,9	6,6	7,4	7,1	6,7	6,9	6,9	6,9
Kempele	12	7,4	6,8	7,6	7,0	7,0	7,9	7,0	7,3
Kerava	27	7,6	7,4	7,8	7,6	6,9	7,5	7,2	7,5
Keuruu	15	7,2	7,2	7,4	7,3	6,8	7,3	8,0	7,5
Kirkkonummi	38	6,2	5,9	6,0	6,2	6,0	6,0	6,2	6,1
Kitee	28	6,4	6,3	6,5	6,9	6,4	6,8	7,0	6,5
Kittilä	12	6,4	5,9	6,5	6,8	6,0	6,2	6,4	6,3
Kiuruvesi	11	7,1	7,1	7,0	7,3	7,0	8,0	6,9	7,1
Kokemäki	10	6,3	6,2	6,0	6,4	6,6	6,8	6,2	6,1
Kokkola	55	6,3	6,3	6,4	6,8	6,5	6,4	6,7	6,5
Kolari	10	6,0	5,7	5,9	5,8	6,2	5,6	5,7	5,8
Konnevesi	6	7,7	7,7	8,2	7,3	7,0	7,7	8,2	7,7
Kontiolahti	19	7,3	7,4	7,3	6,9	7,0	7,6	7,5	7,4
Koski Tl	9	7,3	7,4	7,4	7,1	6,9	7,6	7,1	7,4
Kotka	43	5,7	5,7	6,0	6,2	5,8	6,1	6,4	6,0
Kouvola	90	6,1	5,9	6,3	6,6	5,9	6,4	6,6	6,2
Kristiinankaupunki	8	5,3	5,6	5,6	6,3	5,6	6,0	5,8	5,5
Kuhmo	18	6,7	6,7	6,1	5,8	6,5	6,9	6,0	6,7
Kuhmoinen	8	7,0	6,6	7,3	6,5	6,3	7,1	6,4	6,6
Kuopio	105	6,8	6,6	7,1	7,1	6,2	6,9	6,5	6,8
Kuortane	14	6,0	6,1	6,5	6,2	5,8	6,2	6,0	5,9
Kurikka	48	6,7	6,3	7,0	6,7	6,5	6,9	6,4	6,5
Kärkölä	7	5,6	5,3	5,2	5,6	5,8	5,5	6,0	5,7
Lahti	99	6,5	6,2	6,4	6,7	6,1	6,4	6,5	6,4
Laihia	22	6,4	6,2	6,6	6,5	6,3	6,6	6,8	6,4

* Kuntaliitoskunnat 2015 ja 2016 (Säkylä ja Köyliö, Hollola ja Hämeenkoski, Lahti ja Nastola, Kurikka ja Jalas- järvi, Kuopio ja Maaninka, Pori ja Lavia, Lieto ja Tarvasjoki)	Vastaajia v. 2016 (N)	Elinkeinopoliittikka ja resurssit	Päätöksenteon yrittäjätoiminta	Viestintä ja tiedottaminen	Koulutus ja osaaminen	Hankintapoliittikka	Kuntapalvelut ja infrastruktuuri	Seudullisen kehittä- misen tms. toiminta	Kokonaisarvosana elinkeinopoliittikasta
Laitila	21	6,6	6,4	6,6	6,9	6,1	7,1	6,7	6,5
Lapinjärvi	7	7,6	7,5	7,4	7,4	7,4	7,3	6,9	7,6
Lapinlahti	20	7,0	7,2	7,1	6,9	6,9	7,2	6,5	6,9
Lappajärvi	10	6,4	6,1	5,9	6,2	5,7	6,2	5,9	6,1
Lappeenranta	62	6,5	6,3	6,6	7,1	6,2	6,8	6,5	6,6
Lapua	34	6,5	6,2	6,9	6,4	6,2	6,8	6,0	6,5
Laukaa	19	7,1	6,8	7,0	6,9	6,7	6,9	6,4	7,2
Lempäälä	38	8,0	7,6	8,0	7,4	6,9	7,7	7,3	7,6
Leppävirta	25	7,6	7,0	7,5	7,1	6,8	7,5	7,2	7,4
Lieksa	19	7,2	7,1	6,8	7,2	6,4	6,8	7,5	7,1
Lieto	24	8,3	8,2	8,4	7,7	7,6	8,3	6,8	8,2
Liminka	10	7,2	7,3	7,3	6,7	6,8	7,5	6,5	7,1
Liperi	24	7,3	7,0	7,1	6,7	7,2	7,1	7,4	7,3
Lohja	56	6,0	6,1	6,2	6,6	6,3	6,1	6,3	6,2
Loimaa	16	6,1	6,1	5,9	6,1	5,5	6,2	6,0	6,1
Loppi	15	7,2	7,1	7,4	6,6	6,4	7,5	6,5	7,1
Loviisa	21	6,1	5,8	6,1	6,0	6,1	5,9	6,0	5,8
Luhanka	5	5,2	5,6	5,4	5,7	6,2	6,8	6,2	5,6
Luumäki	10	7,0	6,9	6,9	6,4	6,6	7,1	6,2	7,0
Maalahti	8	6,4	6,9	6,9	6,5	6,3	7,0	7,1	7,1
Masku	9	5,6	5,9	6,3	5,6	5,5	6,0	5,4	5,9
Merikarvia	18	8,1	8,2	8,1	7,7	8,0	8,3	7,0	8,2
Mikkeli	88	6,4	6,3	6,8	7,0	6,2	6,4	6,9	6,6
Muhos	13	6,4	5,6	5,9	6,6	6,0	6,4	6,5	6,1
Muonio	6	5,8	5,3	5,0	6,2	5,5	6,0	5,8	6,0
Mustasaari	12	6,5	5,9	6,2	6,5	5,9	6,5	6,6	6,0
Muurame	24	8,4	8,5	8,5	8,0	8,0	8,4	7,2	8,5

* Kuntaliitoskunnat 2015 ja 2016 (Säkylä ja Köyliö, Hollola ja Hämeenkoski, Lahti ja Nastola, Kurikka ja Jalas- järvi, Kuopio ja Maaninka, Pori ja Lavia, Lieto ja Tarvasjoki)	Vastaajia v. 2016 (N)	Elinkeinopoliittikka ja resurssit	Päätöksenteon yrityslähtöisyys	Viestintä ja tiedottaminen	Koulutus ja osaaminen	Hankintapoliittikka	Kuntapalvelut ja infrastruktuuri	Seudullisen kehittä- misen tms. toiminta	Kokonaisarvosana elinkeinopoliittikasta
Mynämäki	17	6,8	6,8	6,5	6,7	6,2	6,9	6,8	6,9
Mäntsälä	21	7,1	7,0	7,3	7,5	6,2	6,8	6,5	7,3
Mänttä-Vilppula	11	6,9	6,8	7,2	7,0	6,6	6,6	7,4	6,9
Mäntyharju	9	6,3	5,4	6,6	6,3	6,0	7,0	6,6	6,3
Naantali	20	7,3	7,0	7,1	7,0	6,6	6,8	6,5	7,1
Nakkila	7	7,1	6,9	6,9	6,3	6,1	6,9	6,6	6,7
Nivala	19	7,2	7,0	7,2	7,3	6,9	7,5	7,3	7,5
Nokia	36	6,6	6,6	6,5	6,7	6,1	6,7	6,5	6,4
Nousiainen	8	6,9	6,6	6,4	6,6	6,0	6,4	5,7	6,4
Nurmes	10	7,5	6,9	7,4	7,4	6,7	7,3	6,9	7,4
Nurmijärvi	50	6,5	6,4	6,6	6,5	5,9	6,6	6,5	6,5
Orimattila	24	6,4	6,4	6,3	6,6	6,0	5,9	7,0	6,4
Orivesi	22	6,0	6,0	6,1	6,1	5,5	5,8	5,8	5,6
Oulainen	13	7,0	6,8	6,8	6,9	6,3	6,9	6,7	7,0
Oulu	116	6,6	6,2	6,6	6,9	6,1	6,4	6,6	6,5
Outokumpu	20	6,9	6,5	6,7	6,7	6,5	7,1	6,8	7,0
Padasjoki	7	6,2	6,0	6,9	6,6	6,0	7,0	6,6	6,3
Paimio	17	6,5	6,5	6,6	6,6	6,2	6,9	6,1	6,4
Paltamo	10	7,3	7,2	7,6	7,1	7,4	7,4	7,2	7,6
Parainen	27	6,1	5,9	6,2	6,2	5,9	6,1	6,0	6,1
Parikkala	16	6,7	6,1	6,4	6,4	5,9	7,0	6,5	6,8
Parkano	11	6,8	6,7	6,8	6,7	6,6	7,0	6,8	6,8
Pelkosenniemi	6	6,2	6,4	5,6	5,8	6,3	6,6	6,0	6,3
Pello	12	5,5	5,3	5,8	5,7	5,3	5,9	6,3	5,5
Pertunmaa	6	7,0	7,6	7,3	6,8	7,0	7,6	7,0	7,5
Pieksämäki	19	6,1	5,6	5,7	6,9	5,7	6,3	6,0	6,1
Pielavesi	12	7,8	7,4	7,6	7,4	7,2	7,7	8,2	7,8

* Kuntaliitoskunnat 2015 ja 2016 (Säkylä ja Köyliö, Hollola ja Hämeenkoski, Lahti ja Nastola, Kurikka ja Jalas- järvi, Kuopio ja Maaninka, Pori ja Lavia, Lieto ja Tarvasjoki)	Vastaajia v. 2016 (N)	Elinkeinopoliittikka ja resurssit	Päätöksenteon yrittäjätoiminta	Viestintä ja tiedottaminen	Koulutus ja osaaminen	Hankintapolitiikka	Kuntapalvelut ja infrastruktuuri	Seudullisen kehittä- misen tms. toiminta	Kokonaisarvosana elinkeinopoliittikasta
Pietarsaari	16	5,8	5,2	5,4	6,6	5,8	5,4	5,8	5,7
Pihtipudas	7	7,0	7,1	7,3	7,0	6,5	7,7	7,4	7,1
Pirkkala	23	7,5	7,1	7,8	6,7	6,6	7,8	6,9	7,6
Polvijärvi	6	7,0	7,0	6,8	6,5	6,2	6,5	6,8	7,0
Pomarkku	5	6,8	6,6	6,4	6,0	6,6	6,8	5,8	6,6
Pori	88	6,5	6,1	6,1	6,7	6,2	6,4	6,3	6,3
Pornainen	7	6,9	6,6	6,8	6,7	7,0	7,4	6,6	7,4
Porvoo	53	6,2	5,8	6,3	7,0	6,2	6,0	6,4	6,1
Pudasjärvi	10	5,9	5,7	6,2	5,9	6,3	6,1	5,6	5,9
Pukkila	5	7,4	7,2	7,2	7,4	7,8	7,2	6,8	7,2
Punkalaidun	11	7,0	7,0	6,4	6,6	6,1	7,2	6,5	6,9
Puolanka	7	6,2	6,6	6,0	5,7	5,6	6,4	5,6	6,1
Puumala	13	7,4	7,8	7,8	7,0	7,0	7,9	6,9	7,5
Pyhtää	16	7,6	7,7	7,7	7,1	7,3	7,3	7,2	7,6
Pyhäjoki	8	7,9	7,4	8,1	7,9	6,9	8,3	7,9	7,5
Pyhäjärvi	11	5,7	5,6	5,8	6,7	6,1	7,3	5,9	6,0
Pälkäne	14	6,9	6,6	6,8	6,5	6,7	6,9	6,2	6,6
Pöytyä	15	6,8	6,7	6,8	7,3	6,7	7,3	7,1	6,8
Raahe	30	6,3	5,9	6,3	6,3	5,9	6,1	6,3	6,3
Raasepori	41	5,3	5,2	5,3	6,0	5,6	5,5	5,5	5,2
Raisio	31	7,0	7,1	7,3	7,4	6,4	7,2	6,7	7,1
Rantasalmi	20	6,5	6,6	6,6	6,7	5,9	7,2	6,3	6,6
Ranua	5	7,2	7,2	7,4	7,0	7,6	7,4	6,8	7,4
Rauma	54	7,2	6,9	7,1	6,9	6,4	7,1	6,6	7,2
Rautalampi	15	7,3	7,1	7,4	6,9	7,1	7,1	7,5	7,7
Reisjärvi	8	6,8	6,5	6,3	7,5	6,4	6,1	7,5	6,4
Riihimäki	33	6,8	6,9	6,9	7,0	6,7	7,2	6,7	7,0

* Kuntaliitoskunnat 2015 ja 2016 (Säkylä ja Köyliö, Hollola ja Hämeenkoski, Lahti ja Nastola, Kurikka ja Jalas- järvi, Kuopio ja Maaninka, Pori ja Lavia, Lieto ja Tarvasjoki)	Vastaajia v. 2016 (N)	Elinkeinopoliittikka ja resurssit	Päätöksenteon yrittäjätoiminta	Viestintä ja tiedottaminen	Koulutus ja osaaminen	Hankintapolitiikka	Kuntapalvelut ja infrastruktuuri	Seudullisen kehittä- misen tms. toiminta	Kokonaisarvosana elinkeinopoliittikasta
Rovaniemi	59	6,4	6,2	6,5	6,5	6,0	6,3	6,3	6,3
Ruokolahti	15	7,8	7,9	7,6	7,4	7,4	7,4	7,6	7,6
Ruovesi	11	5,9	5,8	5,7	5,6	5,4	5,6	5,6	5,4
Rusko	8	7,9	7,4	7,4	6,9	6,6	7,3	6,6	7,1
Rääkkylä	6	7,5	7,8	7,0	7,0	7,2	8,3	8,5	7,8
Saarijärvi	8	6,3	6,4	6,3	7,0	6,4	6,3	6,6	6,8
Salla	10	7,1	6,6	6,8	6,4	7,0	6,9	7,0	6,8
Salo	71	6,5	6,3	6,7	6,9	6,3	6,1	6,6	6,4
Sastamala	14	6,4	6,4	7,1	7,2	6,1	6,3	6,6	6,6
Sauvo	13	6,7	7,1	7,2	6,5	6,9	7,2	6,4	7,1
Savitaipale	8	7,0	7,0	7,5	7,3	6,9	7,3	6,9	7,3
Savonlinna	60	6,1	6,1	5,9	6,6	6,3	6,5	6,5	6,0
Seinäjoki	82	7,0	6,8	7,3	7,1	6,4	7,0	6,9	7,1
Siikalatva	11	7,4	7,4	7,4	6,8	7,2	7,3	6,8	7,1
Siilinjärvi	27	7,2	7,2	7,5	7,3	6,9	7,7	6,8	7,5
Sipoo	22	7,3	6,9	7,1	6,9	6,5	7,3	6,6	7,3
Siuntio	18	5,8	5,5	5,4	5,8	5,6	5,5	5,4	5,6
Sodankylä	19	6,2	5,7	6,0	6,3	5,9	6,2	6,1	6,2
Soini	7	7,4	7,2	8,2	6,8	6,7	7,6	7,2	7,3
Somero	12	6,4	6,2	6,3	6,5	6,1	6,6	6,1	6,3
Sonkajärvi	5	7,0	7,6	7,8	7,6	7,4	7,8	6,0	7,4
Sotkamo	18	6,6	6,4	6,3	6,9	6,1	6,5	6,3	6,4
Sulkava	7	7,1	6,5	7,0	7,3	6,4	6,9	7,0	6,9
Suomussalmi	18	6,5	6,2	6,6	6,5	6,4	6,7	6,4	6,4
Suonenjoki	13	7,6	6,9	7,4	6,9	6,2	7,7	8,0	7,3
Sysmä	11	6,9	6,7	6,6	6,9	6,6	7,2	7,1	6,9
Säkylä	13	6,3	6,2	6,7	6,4	6,4	7,3	6,3	6,7

* Kuntaliitoskunnat 2015 ja 2016 (Säkylä ja Köyliö, Hollola ja Hämeenkoski, Lahti ja Nastola, Kurikka ja Jalas- järvi, Kuopio ja Maaninka, Pori ja Lavia, Lieto ja Tarvasjoki)	Vastaajia v. 2016 (N)	Elinkeinopoliittikka ja resurssit	Päätöksenteon yrittäjätoiminta	Viestintä ja tiedottaminen	Koulutus ja osaaminen	Hankintapolitiikka	Kuntapalvelut ja infrastruktuuri	Seudullisen kehittä- misen tms. toiminta	Kokonaisarvosana elinkeinopoliittikasta
Taipalsaari	7	6,0	5,9	6,3	6,4	5,6	6,4	6,9	6,0
Taivalkoski	7	6,9	6,3	6,3	7,0	6,0	7,4	7,4	7,0
Taivassalo	8	6,4	6,0	6,1	5,9	5,6	6,1	5,9	6,0
Tammela	13	6,8	6,7	6,7	6,6	5,8	6,9	5,3	6,5
Tampere	186	6,5	6,2	6,8	6,9	6,2	6,3	6,3	6,4
Tervo	5	7,6	7,6	8,0	6,8	7,2	8,0	7,8	8,0
Tervola	9	7,3	7,1	7,3	6,6	6,8	7,6	6,2	7,2
Teuva	17	6,6	6,7	6,3	6,2	6,1	7,0	7,1	6,5
Tohmajärvi	14	6,1	6,3	6,4	6,4	6,1	6,6	7,1	6,2
Toholampi	5	7,0	6,8	6,2	7,2	6,4	6,8	6,6	7,0
Toivakka	8	6,7	6,2	7,0	6,2	6,8	6,8	6,3	6,5
Tornio	28	7,0	6,8	7,1	6,7	6,6	7,3	7,0	6,9
Turku	137	6,6	6,2	6,4	6,9	6,1	6,4	6,4	6,4
Tuusula	44	6,3	6,2	6,3	6,6	6,1	6,0	6,3	6,2
Tyrnävä	8	7,9	7,8	7,8	7,5	7,1	7,4	7,4	7,3
Ulvila	13	7,3	7,1	7,4	7,6	7,0	6,9	7,4	7,3
Urkala	11	6,3	6,5	7,0	6,3	6,2	6,5	5,7	6,4
Utajärvi	6	7,4	7,0	7,4	7,4	7,2	8,2	7,6	7,0
Utsjoki	6	6,7	6,8	6,8	6,0	6,8	6,8	6,3	5,8
Uurainen	5	8,0	8,0	8,3	7,7	7,0	7,8	7,8	7,8
Uusikaupunki	31	6,5	6,1	6,7	7,2	6,2	6,6	6,8	6,5
Vaasa	61	6,8	6,5	7,1	7,0	6,5	6,5	6,8	6,8
Valkeakoski	24	6,9	6,7	7,3	6,9	5,8	7,0	6,6	6,7
Vantaa	143	6,6	6,5	6,7	6,8	6,2	6,7	6,4	6,6
Varkaus	35	6,6	6,3	6,3	6,8	5,8	6,6	6,9	6,4
Vehmaa	7	6,7	6,6	6,7	5,3	5,7	6,9	6,2	6,7
Vesanto	7	6,3	6,1	6,4	6,6	6,3	6,6	7,3	6,6

* Kuntaliitoskunnat 2015 ja 2016 (Säkylä ja Köyliö, Hollola ja Hämeenkoski, Lahti ja Nastola, Kurikka ja Jalas- järvi, Kuopio ja Maaninka, Pori ja Lavia, Lieto ja Tarvasjoki)	Vastaajia v. 2016 (N)	Elinkeinopoliittikka ja resurssit	Päätöksenteon yrittäjätoiminta	Viestintä ja tiedottaminen	Koulutus ja osaaminen	Hankintapolitiikka	Kuntapalvelut ja infrastruktuuri	Seudullisen kehittä- misen tms. toiminta	Kokonaisarvosana elinkeinopoliittikasta
Vesilahti	11	7,0	7,3	7,6	6,9	6,9	6,9	7,0	7,4
Veteli	8	5,0	5,1	5,0	5,6	5,9	6,1	6,2	5,4
Vieremä	7	8,3	8,3	8,0	7,7	7,5	8,7	6,3	8,5
Vihti	48	6,7	6,6	6,5	6,8	6,6	6,4	6,3	6,6
Viitasaari	16	6,8	6,6	6,8	6,8	6,2	7,0	7,6	6,8
Vimpeli	10	6,5	6,2	6,2	6,5	5,6	6,5	7,3	6,1
Virrat	16	6,1	6,1	6,1	6,9	6,2	6,1	5,5	6,2
Vöyri	5	6,6	6,4	6,4	6,5	7,2	6,2	7,0	6,6
Ylitornio	12	7,6	7,2	7,0	7,0	6,5	7,3	6,9	7,3
Ylivieska	16	6,9	6,8	7,0	6,9	6,4	7,1	6,4	7,2
Ylöjärvi	54	7,4	7,2	7,5	7,0	6,6	7,4	6,8	7,5
Ähtäri	27	7,3	7,4	7,5	7,2	6,7	7,5	7,0	7,3
Äänekoski	26	6,2	6,0	6,2	6,5	5,8	6,5	6,7	6,1

Julkaisija: Suomen Yrittäjät | Mannerheimintie 76 A, PL 999, 00101 Helsinki
puhelin 09 229 221 | toimisto@yrittajat.fi | www.yrittajat.fi